

Základní zásady uplatňované orgány státní památkové péče v Českém Šternberku pro stavby, jejich změny, opravy a údržby

Ochranné pásmo národní kulturní památky hradu Český Šternberk, bylo vyhlášené usnesením č. 300 rady ONV v Benešově dne 4.10.1979.

Všechny zásahy, opatření a změny, které se buď přímo, nebo ve svých důsledcích nepřímo dotýkají hodnot výše uvedených nemovitých kulturních památek a s nimi souvisejícího prostředí, je nutno projednat předem a odsouhlasit s výkonným a územně příslušným orgánem státní památkové péče, kterým je v současné době Odbor životního prostředí – agenda památkové péče Městského úřadu Benešov. Výstupem je závazné stanovisko.

Je-li žadatel nespokojen se závazným stanoviskem, které obdržel, může se proti němu bránit, o čemž jej správní orgán poučí v závěru závazného stanoviska. Jestliže je závazné stanovisko vydáno ve věci, o které není příslušný rozhodovat stavební úřad, má podobu samostatného rozhodnutí a žadatel se proti němu může odvolat. Pokud je však závazné stanovisko vydáno ve věci, o níž je stavební úřad příslušný rozhodovat (především jde o práce na nemovité kulturní památce nebo nemovitosti v ochranném pásmu, které podle stavebního zákona vyžadují stavební povolení nebo alespoň ohlášení), má závazné stanovisko podobu podle § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění a obrana proti němu je poněkud složitější. Příslušný stavební úřad v souladu s ustanovením § 149 odst. 3 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání, které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 4 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

Z výše uvedených důvodů je nejefektivnější vždy svůj záměr projednat ještě před podáním žádosti o vydání závazného stanoviska.

V ochranném pásmu není dovoleno provádět takové zásahy, opatření a změny, které by buď přímo, nebo ve svých důsledcích narušily hodnoty nemovitých kulturních památek a s nimi související prostředí, nebo které by uplatnění těchto hodnot omezovaly nebo znemožňovaly. Tyto zásady se týkají především:

- urbanistické struktury ochranného pásma, určené dochovanou historickou, půdorysnou a hmotovou skladbou, výškovou konfigurací a měřítkem zástavby;
- z toho vyplývá, že není dovoleno zvyšovat hladinu zástavby nad dvě nadzemní podlaží;
- není dovoleno vysazovat zeleň, která svým charakterem je v rozporu s historickým charakterem území;
- hodnoty souboru památek v ochranném pásmu budou respektovány při pořizování a schvalování všech kategorií a stupňů územně plánovací dokumentace, včetně zpracování urbanistických studií, schvalování projektové dokumentace staveb a jejich úprav, vydání územních rozhodnutí, stavebních povolení a dalších řízení vyplývajících ze zákona č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu;
- na zachování památkových hodnot ochranného pásma bude rovněž dbáno při úpravách komunikačních, vodohospodářských, terénních, vrchního i podzemního vedení kabelů apod.; dále pak i při povolování odstraňování staveb;
- zeleň v ochranném pásmu má být zachována v co největším rozsahu a zvláště je třeba šetřit stromovou zeleň. Proto kácení stávajících stromů na pozemcích musí být s pracovníky památkové péče projednáno a řádně povoleno;
- výsadba dřevin na pozemcích by měla být tradiční. Nevhodná je zejména výsadba tují a vysoko rostoucích jehličnanů;
- není dovoleno umísťovat reklamní prvky a drobné účelové objekty v bezprostředním okolí nemovitých památek, které by narušovaly pohledově i účelově jejich vzhled a funkci;

- architektonická řešení novostaveb (zejména v prolukách) a přestavby dosavadních objektů budou navazovat na charakter dosavadního prostředí a dotvářet jej přiměřenými prostředky soudobé architektonické tvorby;
- nově vznikající stavby měly mít hmotu a tvar ve Šternberku a okolí obvyklé. Domy by měly být přízemní s tradičním tvarem a sklonem střechy. Na středočeském venkově byly donedávna obvyklé sedlové střechy sklonu 40-50° kryté skládanou (taškovou, později eternitovou) krytinou. Požadavek šikmé střechy sklonu alespoň 35° se skládanou krytinou v barvě páleného cihelného materiálu je pro novou zástavbu kompromisem.

Sklon a tvar střech se bude povolovat tak, aby korespondovaly s původními objekty a respektovaly charakter zástavby.

- Sklon střechy minimálně 35°.
- Krytina z režných pálených tašek tradičního formátu nebo vláknitocementových šablon typu „česká“ červené nebo šedé barvy.
- Při zřizování půdních vestaveb jsou preferovány vikýře, střešní okna jsou přípustná v omezeném rozsahu.
- Umísťování fotovoltaických a solárních panelů na střešní plochy je nepřípustné.
- Komíny tradiční, omítané nebo režné cihelné, půdorysu alespoň 45x45cm.

Důležitý je také vzhled fasád.

- Nejsou požadovány historizující prvky, ale fasády by však měly být vyvážené, přiměřené okenní otvory by měly být rozmístěny rovnoměrně (průčelí bez oken nebo naopak velké prosklené plochy atp. nejsou žádoucí).
- Fasády by měly mít tradiční úpravu - hladké nebo hrubé vápenocementové omítky, které mohou být ponechány režné nebo natřené minerální barvou přírodního odstínu. Výrazné a nepřirozené barvy jsou nepřijatelné. Členění dřevěnými, kamennými nebo cihelnými prvky je přijatelné.
- Výplně okenních a dveřních otvorů by měly být dřevěné. Je přípustný i plast, ale jen s povrchovou úpravou imitující dřevo (ne bílé).

Také ploty a venkovní dlažby by měly být tradiční. Nevhodné jsou betonové plochy, podezdívky z betonových bloků a plastové plotové výplně.

Jinak vlastnická práva ani dosavadní způsob obhospodařování nemovitostí v ochranném pásmu nejsou dotčeny. Vlastníci, popřípadě uživatelé a správci objektů jsou povinni udržovat je v řádném stavu. Při změně vlastníků, uživatelů a správců nemovitostí ležících v ochranném pásmu přecházejí podmínky ochrany i na nové uživatele nebo nabyvatele.

Dohled nad dodržováním podmínek ochrany v ochranném pásmu zajišťuje stavební úřad Úřadu Městys Divišov a Odbor životního prostředí – agenda památkové péče Městského úřadu Benešov jako výkonný orgán státní památkové péče ve spolupráci s Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm středních Čech v Praze.

Kontakty:

Městský úřad Benešov, Odbor životního prostředí

Masarykovo nám. 100, 256 01 Benešov

Jana Chocholoušková - oprávněná úřední osoba, tel.: 317 754 185, mob.: 702 290 210

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze

Sabinova 5, 130 11 Praha 3

Ing. Dagmar Primusová – tel.: 274 008 265, mob.: 606 756 335